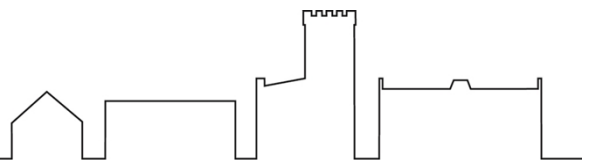


# **Utvärdering av grannsamverkansbilen i Danderyd 2018 - 2019**



## Innehåll

Bakgrund.....	2
Bostadsinbrott.....	2
Trygghet.....	3
Bemanning av bilen.....	3
Aktiviteter.....	4
Ekonomisk redovisning och budget.....	5
Övrigt.....	6
Slutsats.....	6

## Bakgrund

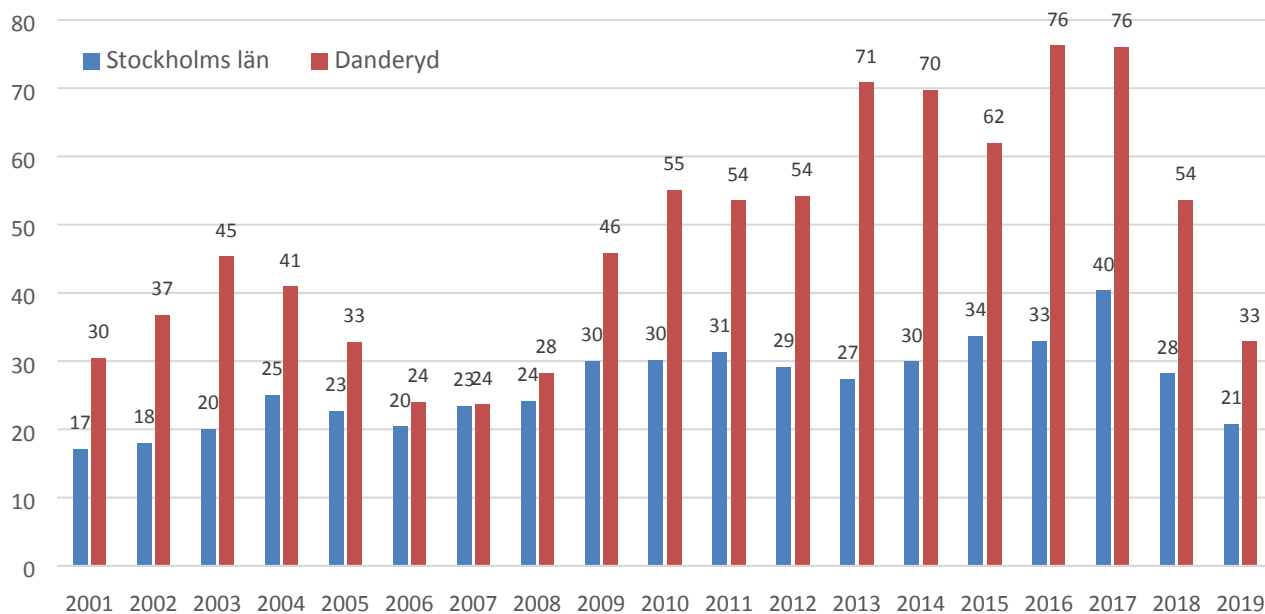
I Danderyd finns sedan augusti 2014 en grannsamverkansbil som körs av frivilliga förare. Syftet med verksamheten är att främja trygghet och minska brott, i synnerhet bostadsinbrott, i Danderyd. Vartannat år utvärderas verksamheten och redovisas för kommunstyrelsen. Denna utvärdering gäller för åren 2018-2019.

## Bostadsinbrott

Det är svårt att påvisa att grannsamverkansbilen påverkar förekomsten av bostadsinbrott. Bostadsinbrott kan variera från månad till månad och år till år.

Kommunen har under det senaste decenniet haft dubbelt så många bostadsinbrott per capita som Stockholms län. Under den period som bilen varit aktiv har bostadsinbrotten och försök till bostadsinbrott varierat mellan 33 och 76 inbrott samt försök per 10 000 invånare och år. De högsta topparna på 70 inbrott och försök per 10 000 invånare har förekommit under år som grannsamverkansbilen varit aktiv eller strax innan den startade. Under perioden 2017 till 2019 har dock Danderyd haft en trend då inbrotten minskat med över 50 procent. En liknande trend kan ses för Stockholms län. Det är inte klarlagt vad det beror på. Grannsamverkansbilsverksamhet finns i flera kommuner och kan vara en delförklaring till nedgångarna men dessa aktiviteter har inte utvärderats på ett sätt så att det går att uttala sig om samband. Under den period som bostadsinbrotten gått ned (2017 – 2018) har grannsamverkansbilen i Danderyd varit mer och mer synlig eftersom man succesivt har lyckats bemanna bilen alla vardagar vilket har varit ett en målsättning för verksamheten.

Bostadsinbrott och försök till inbrott 2000-2019 per 10 000 invånare



En viktig uppgift för grannsamverkansbilen är att sprida grannsamverkan. Det är en metod som utvärderats och med positiva resultat\*\*\*.

Stegar på villatomter (grannens tomt eller den egna) används ibland för att ta sig in i bostäder. Det finns ett antal fall där man ställt stegen mot övervakningen och klättrat in. I vissa fall har gärningspersonen/gärningspersonerna då kunnat undgå att utlösa larm. Grannsamverkansbilen har därför arbetat intensivt med att upplysa folk om att ta undan stegar alternativt låsa dem. De gör man en vänlig och positiv text som husägaren får via en lapp i brevlådan. Efter en månad åker man tillbaka till samma plats för att se om stegen åtgärdats. Fram till och med 2019-11-24 har grannsamverkansbilens förare observerat 614 fastigheter med olåsta stegar. Av de som kontrollerats efter ca 1 månad är drygt 91 % åtgärdade. Det är ett resultat långt över förväntan. De hushåll som åtgärdat sin stega får en tacklapp i brevlådan. Den återkoppling som förarna har fått är att det är uppskattat.

Man kan säga att grannsamverkansbilens förare är en samhällsresurs som *på olika sätt* håller igång och vitaliserar samtalet och arbetet mot inbrott i samverkan med polis och kommun.

## Trygghet

Förarna av grannsamverkansbilen upplever att de sprider trygghet. De samtalar med brottsoffer, de berättar om vad man själv kan göra för att förebygga bostadsinbrott, de svarar på frågor om brott och trygghet. Allt få stöd vid brott, att känna att man kan agera mot brott (ta kontroll över situationen) och att få information är sådant som kan ge trygghet.

Förarna upplever att de är goda exempel på goda krafter i samhället. När de åker inom kommunen får de ofta uppskattning på olika sätt från personer de kör förbi eller som de samtalar med. I de dagliga rapporterna som förarna skapar finns många exempel på att man fått ”tumme upp” av personer man kör förbi. Förarna uppger att de får intrycket av att de är mycket uppskattade av polisen, kommunen, politiker och medborgare.

En bra och omhändertagen fysisk miljö inger trygghet och kan även vara en faktor som förhindrar brottslighet. Grannsamverkansbilen skapar trygghet genom att rapportera in fel och problem i miljön och bidrar därmed till ett rent, välskött och tryggt Danderyd.

## Bemanning av bilen

Under 2019 har 45 personer kört eller åkt med i bilen. Bilen kördes i stort sett varje vardag i enlighet med den målsättning man har i planen för verksamheten. Utöver det kördes ett antal kvällspass.

### FÖRARSTATISTIK

antal som kört en eller fler gånger	45 personer
kört 5 gånger eller fler	27 personer
kört 10 gånger eller fler	15 personer

\*\*\* BRÅ. (2019) *Grannsamverkan*. Hämtad från <https://www.bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder/grannsamverkan.html> hämtat 2019-11-01

SAMBO. (2019) *Syfte och koncept*. hämtad från <https://samverkanmotbrott.se/detta-ar-grannsamverkan> hämtat 2019-11-01

## Aktiviteter

Efter varje pass som körs skriver förarna en rapport. Sammanfattar man förarnas rapporter 2018–2019 kan man se att följande aktiviteter ofta förekommer.

- Utdelning av lappar med information om att det varit inbrott i närheten samt förebyggande tips i brevlådor i områden där det nyligen varit inbrott.
- Felanmälan av brister i den offentliga miljön
- Kontroll av återvinningstationerna med avseende på trygghet vilket bland annat innebär
- samtal om inbrott, lägesbild gällande inbrott, hur man skyddar sig mot brott (bland annat diskuteras metoder som grannsamverkan och privat kameraövervakning),
- Ge information om hur man tipsar polis
- Dialog med brottsoffer, ger människor möjlighet att prata om sina erfarenheter och upplevelser av utsatthet för brott med mera.
- Identifiera olåsta stegar, lämna information med önskan om att stegen ska tas bort eller låsas och sedan efterkontroll för att se om stegen har låsts eller tagits bort
- Insatser med flera grannsamverkansbilar vid en för dagen inbrottsdrabbad plats i en av de närliggande kommunerna som också har grannsamverkansbil har genomförts ett 10-tal gånger under 2018 - 2019. Det görs med syfte att synas och få maximal uppmärksamhet och en bra dialog inom ett mindre område. Det ger även ofta medial uppmärksamhet.
- Då stölder av cyklar från tomter ökade under 2019 började man på prov dela ut lappar om cykelstölder från och med augusti

Felanmälningar har bland annat rört sig om;

- avställd bil (2)
- bil med krossad ruta (3)
- saknade livbojar (2)
- observerat misstänkta situationer och mystiska ljud
- punktering på 3 båttrailers
- vägskyltar som inte syns på grund av sly
- sopbil som inte kommer fram på grund av parkerade bilar
- parkering av mopedbilar
- träd över vägen
- lämnat förslag om att byta typ av farthinder där bilar kör för fort

För att få en förståelse för verksamhetens bidrag till samhällsnyttan kan några andra aktiviteter som rapporterats under 2018–2019 nämnas.

- Spridit kunskap om hur man anmäler via kommunens system för felanmälan och hur man i övrigt sänder synpunkter till kommunen. Felanmälan kan man använda när något inte fungerar, är trasigt eller kräver underhåll.
- Förarna har besökt ICA Myran någon gång då och då efter önskemål från butiken vid tider då det är många människor i butiken och personalen har svårt att hålla uppsyn. Syftet är att synas och på så sätt hindra snatteri och liknande men inte att ingripa.
- Hjälpt två vittnen att ringa 112. Efter samtal med två personer visade sig att de hade viktiga upplysningar att förmedla till polis angående ett inbrott som just inträffat i närheten.

- Delat ut information till boende om skötsel av häckar. Det är information som ytterst syftar till att minska skador på grund av skymd sikt samt säkra framkomlighet.
- Marknadsfört en utbildning för att hundägare ska upptäcka inbrott och larma polis – ett initiativ av polisen, kommunen och kennelklubben som kallas ”nos och spaning”
- Kört extrarundor på kvällar
- Dialog och stöd till en person som råkat ut för två bilbränder på sin tomt samma månad.
- Presenterat grannsamverkansbilens verksamhet för en Rotaryklubb
- I samarbete med brandförsvaret samordnad så de förare som ville fick gå en HLR-kurs
- Spanat efter ett skadat rådjur
- Efter ett bankrån fick förarna en beskrivning av ett misstänkt fordon. Förarna och bilen var sedan synliga på platsen enligt polisens önskemål. Förarna hjälpte polisen att prata med folk och uppmanade människor att lämna in eventuella tips till polis.
- Delat ut information om bedrägerier på seniorträffar och bibliotek efter önskemål från polis.
- Haft samtal om snöröjning och hur det fungerar i kommunen och återkopplat till kommunen.
- regionalt möte med andra grannsamverkansbilar i regionen (2)
- Ett antal blekta och slitna grannsamverkansskyltar har rapporterats
- Påtalat för en villaägare att denne lämnat sin ytterdörr öppen
- Åkt förbi en strand (Barracuda) i syfte att kartlägga ordningsstörningar
- Haft dialoger med butiksägare och andra vid kommunens olika torg om att förebygga brott
- ”Spanat” efter ett specifikt fordon som enligt en uppgiftslämnare kört över staketet till uppgiftslämnarens tomt och som uppgiftslämnaren
- Lämnat in upphittade husnycklar till polisen
- Hjälpt till att leta efter två bortsprungna hundar

Under senare delen av 2019 började förarna på ett mer systematiskt sätt att bjuda in nyckelpersoner inom kommunen att åka med i bilen. Medåkande har varit Kommunstyrelsens ordförande, Byggnadsnämndens ordförande, Trygg i Danderyds ordförande, kommunens tekniska direktör samt kommunens säkerhetschef. Dessa tillfällen har varit uppskattade och medfört ökad kunskap om varandras arbetsområden. Man har även fått några nya idéer om hur man ska kunna utveckla verksamheten och hur man kan samverka.

## **Ekonomisk redovisning och budget**

Utgifterna under 2018 var 122 000 kronor. Under 2019 fram till och med 10 december var kostnaderna 75 000 tusen kronor. En prognos är att bokslutet 2019 landar på omkring 100 000 kronor. Kostnader som förväntas tillkomma under resten av december månad är hyra av parkering och bil, måltider för förarna och drivmedel för omkring 10 000 kronor samt en avslutningslunch till en kostnad av 5000 kronor.

<b>Ekonomisk redovisning 2019</b>	<b>2019-01-01 - 2019-12-10</b>	<b>2018 helår</b>
Hyra p-plats	-13	-20
Tvätt		-5
Kontorsmateriel och trycksaker		-1
Reparation och underhåll	-1	-9
Drivmedel	-8	-8
Hyra/leasing av bilar och andra transportmedel	-37	-33
Representation (avslutningslunch, gsvbilar)		-8
Försäkringsavgifter och riskkostnader		-24
Måltider kopplade till verksamheten	-15	-13
skatter och offentliga avgifter	0	-1
<b>SUMMA KOSTNADER</b>	<b>-75</b>	<b>-122</b>

Om man ser tillbaka över åren har de största utgifterna genomgående varit hyra av bil, parkeringsplats och lunch till förare. Beroende på antal skador på bilen under året kan självrisker utgöra en stor kostnad.

## Övrigt

Förarna har lämnat önskemål om att kommunen hyr en mer rymlig bil med ett mer upphöjt golv. Vissa av förarna har svårt att komma in och ur bilen. Nästa upphandling ska göras under våren 2019. En uppskattning är att en rymligare bil som är lättare att ta sig in och ut ur. En uppskattning är att det medför en ökad kostnad på omkring 20 000 kronor per år.

Därutöver finns önskemål om att införskaffa en hjärtstartare.

## Slutsats

Grannsamverkansbilen är en väl fungerande verksamhet som gör stor nytta för kommunen utifrån ett trygghetsperspektiv. Förarnas arbete möjliggör en god kommunikation mellan kommunen, polisen och medborgarna. Grannsamverkansbilens förare medverkar till ett rent, snyggt och tryggt Danderyd. Grannsamverkansbilen är även brottsförebyggande, inte minst genom att förarna sprider och förstärker grannsamverkan som metod. Intrycket som förarna har är att de är mycket uppskattade av polisen, kommunen, politiker och medborgare.